

ÅRSMELDING EUROPA NOSTRA NORGE (ENN) 2017 MED INNLEDNING

INNLEDNING

MÅL OG STRATEGIER

Europa Nostras ambisjon er å samordne og styrke arbeidet med å ta vare på den europeiske kulturarven på det lokale, regionale og nasjonale plan.

Gjennom tett oppfølging av etablerte europeiske politiske organer innenfor EU og Europarådet arbeider Europa Nostra for å forbedre de politiske rammebetingelsene for å bevare europeiske kulturminner og kulturlandskap. Arbeidet foregår også i nært samarbeid med andre organisasjoner og nettverk med samme formål og arbeidsområder som Europa Nostras. European Heritage Alliance 3,3 som ble etablert i 2011 er kanskje den viktigste. I dag består dette nettverket av 36 medlemmer.

Som en nasjonal enhet innenfor EN faller den norske foreningens arbeid i stor grad sammen med moderorganisasjonens mål og handlingsplaner.

Europa Nostra Norge (ENN) samarbeider også med norske kulturminne-organisasjoner knyttet til aktuelle saker i Norge. ENN er opptatt av ikke å konkurrere med de øvrige organisasjonene, men støtte dem i arbeidet med den enkelte sak.

For nærmere detaljer om Europa Nostras virksomhet, se hjemmesiden, www.europanostra.org.

Europa Nostra (EN) arbeider for å styrke bevisstheten knyttet til kulturminner i befolkningen, i fagmiljøene, hos politikerne og andre beslutningstagere.

Mest kjent er den årlige utdelingen av EUs kulturminnepriser/Europa Nostra Awards, hvor det konkurreres i fire klasser: 1) Spesielt dyktig gjennomførte restaureringsprosjekter, 2)

Forskningsprestasjoner, 3) Fremragende innsats for vern og bevaring av kulturminner, 4) De som har gjort en spesiell innsats for utdanning, opplæring og bevisstgjøring knyttet til kulturminner. Prisvinnerne tjener som eksempler til etterfølgelse.

Kampanjer for å reise en opinion for bevaring av kulturminner som er truet av forfall, rivning, byutvikling osv., er et annet tiltak for å heve folks bevissthet knyttet til kulturminner.

«Europas syv mest utsatte kulturminner» som gjennomføres annethvert år, fronter dette arbeidet. Det omtales nærmere under.

Med ca. 240 europeiske kulturminne-organisasjoner som medlemmer, i tillegg til 125 institusjoner med tilknytning til kulturminne-arbeidet som assosierte medlemmer, og over 1.000 enkeltmedlemmer har Europa Nostra et omfattende nettverk over hele Europa.

Organisasjonen dekker de fleste aspekter innenfor kulturminne-arbeid og besitter stor faglig kompetanse. Norske medlemmer vil kunne dra nytte av dette nettverket.

ÅRSMELDING FOR EUROPA NOSTRA NORGE 2017

- Foreningen markerte sitt 25 års jubileum med utgivelse av et 80 siders hefte over bl.a. alle norske prisvinnere av EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards siden 1978. Opplaget var på 17.500 hefter.
- Prosjektet «Kongeveien over Filefjell» ble tildelt en Grand Prix i klasse 1, «Conservation» ved Den europeiske kulturminnekongressen i Åbo, Finland i mai 2017.
- Norsk Fyrhistorisk Forening som i 2017 feiret sitt 20-årsjubileum, ble tildelt EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards i klasse 3, «Dedicated Service», for sin store innsats for bevaringen av de norske fyrstasjonene.
- Det europeiske kulturminneår 2018 er i gang. Et omfattende program ble annonsert av EU-kommisjonen i desember 2017. Dette blir en enestående anledning til å få satt fokus på bevaringen av den europeiske kulturarven. Kulturminnekongressen i Berlin, 18-24 juni, nå omtalt som en Heritage Summit, vil være et av årets høydepunkter.
- Europa Nostra Norge samarbeider med de øvrige fire nordiske landene samt Estland om et felles prosjekt for markeringen av Det europeiske kulturminneår 2018. Bl.a. er en publikasjon som omfatter representative prisvinnere fra disse landene under forberedelse.

STYRETS ARBEID

Det har vært avholdt 4 styremøter i 2017. I styret sitter Erik Schultz, formann, Axel Mykleby, viseformann, Eirik Saxvik, sekretær, Grete Horntvedt, styremedlem, Lars Jacob Hvinden-Haug, styremedlem, Terje Planke, (varamedlem) og Ingeborg Apall-Olsen (varamedlem). Styrets arbeid har i 2017 vært konsentrert rundt utgivelsen og distribusjonen av heftet: «Norske vinnere av europeiske kulturminnepriser» i anledning foreningens 25 års jubileum og oppfølgingen av nominerte prosjekter til EUs kulturminnepriser/Europa Nostra Awards.

ÅRSMØTET 2016

Årsmøtet ble avholdt 28. februar i Bispesalen i den fredete Oslo Bispegård. Årsmelding og regnskap ble godkjent. Hans Christian Bugge, ved det juridiske fakultet, UiO, orienterte om arbeidet med å tilpasse foreningens vedtekter til dagens krav. Disse ble deretter enstemmig godkjent. Med utgangspunkt i de nye vedtektene var hele styret på valg. Valgkomitéens innstilling ble fulgt. Til styremedlemmer valgt for to år: Axel Mykleby, Erik Schultz, Lars Jacob Hvinden Haug (ny). Valgt for ett år: Eirik Saxvik, Grete Horntvedt. Varamedlemmer valgt for ett år: Ingeborg Apall-Olsen (ny) og Terje Planke (ny). Den sittende valgkomitéen bestående av Erik Jondell (formann), Magdalena Eckersberg og Seppo Heinonen ble gjenvalgt for ett år.

I etterkant av møtet holdt styreleder i Foreningen Middelalder-Oslo og tidligere justisminister Odd Einar Dørum et meget inspirerende og aktuelt foredrag med bilder: «Gjenerobringen av Oslo Middelalder by». Deretter var det lett servering i de tilstøtende lokalene. For de 22 medlemmene som deltok var dette en sterk dokumentasjon på den store innsatsen som Oslo-Middelalderforening har forestått gjennom nærmere 22 år for å bevare, oppruste og utvide de gamle middelalder-områdene i Oslo.

MEDLEMSMØTER

Årets sensommerbesøk gikk denne gangen til Drammen med omgivelser den 22 august. Konservator Jo. Sellæg, den store kjenner av byens kulturhistorie og forfatter av flere

bokverk om Drammen, sto for gjennomføringen av programmet. Første besøk var Cappelengården, beliggende sentralt i Drammen, et sjeldent godt bevart handelsanlegg til dels fra slutten av 1600-tallet. Videre besøkte man Skjenkestuen for et raskt måltid, før turen gikk til Store Solum Gård hvor vi var gjester hos Vibeke Kiær. Dette er en intakt lystgård i sveitserstil fra 1872. Også haven er nå satt i stand under bistand fra vårt medlem Madeleine von Essen. En perle av et sted. Turen gikk videre til Fossesholm Herregård som har vært gjennom en betydelig istandsetting og bygningsmessig utvidelse. En imponerende innsats fra Eiker Historielag som eier og driver den vakre eiendommen.

Turen ble avsluttet med besøk av Smithestrom, en fredet lystgård fra 1778 som i dag er Anna Helene og Jo. Sellægs hjem i Drammen.

Det hele ble et meget intenst og engasjerende besøk hvor vi igjen fikk bekreftet hvor viktig et sterkt personlig engasjement er for bevaringen av Norges materielle og immaterielle kulturarv.

STATSBUDSJETTET 2018

Regjeringens forslag til budsjett kom heller ikke denne gangen med nye ideer eller initiativ overfor kulturminne-sektoren. Snarere var budsjettet preget av forslag om å redusere bevilgninger både til Riksantikvaren, Kulturminnefondet og den frivillige kulturminnebevegelsen. Også Landbruks- og matdepartementets tilskuddsordninger ble foreslått kuttet. Regjeringen foreslo også at Fortidsminneforeningens midler til formidling og ivaretagelse av sine nasjonalskatter skulle strykes etter bare to år på statsbudsjettet! Heller ikke Studieforbundet som driver kursvirksomhet rettet mot tradisjonshåndverk kom unna forslagene om budsjettkutt.

Under stortingsbehandlingen fikk Venstre og Kr.F. igjen flertall for tilleggsbevilgninger som til sammen styrket kulturminnefeltet med ca. kroner 50 mill. Kulturminnefondet fikk denne gangen pluss på budsjettet med 20 mill. kroner mot 17,5 mill. kroner i 2017. I siste liten fikk Fortidsminneforeningen 5.0 mill. kroner til sitt museale arbeid, som året før.

Det er et paradoks at Solberg i regjeringen som priser frivillighet og de frivillige kulturminneorganisasjonene, likevel ikke fant plass på årets budsjett til å understøtte deres arbeid på en bedre og mer innovativ måte slik at de forsiktige målene man satte seg fore med St. melding nr. 16. fra 2004-5; *Leve med Kulturminner* kan nås.

Ved den nye regjeringens politiske dokument, kjent som Jeløy-plattformen av 14. Januar 2018, ble en styrking av kulturminnesektoren og Kulturminnefondet spesielt nevnt. Den nye regjeringen vil også legge frem en ny kulturminnemelding, forhåpentligvis til erstatning for St. melding 35, fra 2012-13; *Framtid med fotfeste* som var en svak oppfølging av St. melding 16 nevnt over. Med utnevnelsen av Ola Elvestuen (V) som ny Klima- og miljøvernminister er det grunn til å se med optimisme fremover mot de neste års budsjettframleggelser og den nye kulturminnemeldingen.

REGNSKAP 2016 FOR EUROPA NOSTRA NORGE

Regnskapet er pr 31.12.17 gjort opp med et underskudd på kr 4.866 og en egenkapital på kr. 27.620. Tallene inkluderer også prosjektrengskapet for Jubileumsheftet: «Norske vinnere av europeiske kulturminnepriser». Et større bidrag fra Lucy Høeghs Stiftelse la grunnlaget for at vi kunne gjennomføre dette prosjektet. Vår forening bidro med kr 19.706 til heftet. Resten av midlene kom fra stiftelser, private gaver og annonseinntekter. For nærmere detaljer se regnskapet med noter.

Europa Nostra Norge beholder 10 prosent av de norske medlemmenes årskontingent. Resten innbetales til Europa Nostra i Haag. Regnskapet følger vedlagt.

EUROPA NOSTRA NORGE 25 ÅR I 2017

Som nevnt i fjorårets årsmelding, markerte vår forening sitt 25-års jubileum med utgivelse av et 80 siders hefte som omtalte alle de 29 prosjektene i Norge som har mottatt EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards siden etableringen av prisen i 1978. Hftet har også en god omtale av Europa Nostras virksomheter og de mest aktuelle prosjektene som organisasjonen for tiden arbeider med.

Prosjektets budsjett var basert på at hver prisvinner mottok 200 eksemplarer gratis, og ytterligere behov ble dekket ved betaling av trykkekostnadene (kr 7.00 pr hefte). Det endelige behov ble 17.500 eksemplarer. Opplaget skal også dekke heftets bruk i markeringen av Det europeiske kulturminneår i 2018. Hftets høye kvalitet har bidratt til at styret har fått en meget god tilbakemelding fra leserne. Det er gledelig at Sverige og Finland nå lager tilnærmet like publikasjoner for sine prisvinnere.

REPRESENTASJON I EUROPA NOSTRAS ORGANER

Marianne Roald Ytterdal, tidligere styreleder i Fortidsminneforeningen, sitter i organisasjonens styre.

Erik Schultz tok ikke gjenvalg til rådet i Europa Nostra ved organisasjonens generalforsamling i mai 2017. Han hadde da sittet i rådet fra 2005, med unntak fra 2008-2011.

Axel Mykleby har vært medlem av juryen i klasse 1: «Conservation», for utdelingen av EUs kulturminnepriser/Europa Nostra Awards. Han gikk ut av juryen høsten 2017.

Marianne Roald Ytterdal, er medlem av juryen i klasse 3: «Dedicated Service» for utdelingen av EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards.

Styret i Europa Nostra Norge har i 2017 arbeidet med følgende saker som er direkte utgått fra moderorganisasjonen i Haag:

EUs KULTURMINNEPRISER/EUROPA NOSTRA AWARDS

I 2017 ble 202 prosjekter fra 39 land bedømt, 17 flere enn året før.

Fra Norge var det to prosjekter som ble nominert i 2017. «**Kongeveien over Filefjell**» i klasse 1; «Conservation» og **Norske Fyrhistorisk Forening** i klasse 3; «Dedicated Service» (Særlig innsats). Begge prosjektene ble tildelt en pris. Kongeveien ble også tildelt EUs Grand Prix. Det er tredje gang et norsk prosjekt oppnår denne prisen. I tillegg oppnådde prosjektet å bli nr2 i konkurransen om «Publikums Pris» uansett klasse. Se for øvrig:

www.europanostra.org/laureats2017

Istandsettingen av en 100 km strekning på Kongeveien fra Vang til Lærdalsøra har vært under forberedelse ved Statens Vegvesen siden 2009 og ble gjennomført over de senest 4 årene. Det har også vært en stor innsats fra berørte kommuner, fylkeskommuner og det lokale næringsliv samt andre nasjonale, regionale og lokale institusjoner. I tillegg til den eksemplariske bruk av historisk kildemateriale og håndverksteknikker var juryen bl.a. imponert over prosjektets brede lokale engasjement.

Norsk Fyrhistorisk Forening har siden etableringen i 1997 gjort en formidabel innsats for å bevare de mange fyrstasjonene som gikk ut av bruk mellom 1974 og 2006. Med forankring i lokale miljø er disse viktige kulturminnene gitt ny anvendelse og nye funksjoner. Juryen var

særlig imponert over det tette samarbeid foreningen har greid å utvikle med Kystverket og de 4 kystmuseene. 76 av de gamle fyrstasjonene er i dag tilknyttet denne paraplyorganisasjonen.

For 2018 er «**Dampskipet Stord 1**» nominert i klasse 1: *bevaring*, **Fjeldberg Prestegard** er nominert i klasse 3: *særlig innsats for vern og registrering*, **Hjerleid Håndverksskole** er nominert i klasse 4: *undervisning, læring og bevisstgjøring*. To nominasjoner ønsker ikke å bli offentlig kjent.

Innenfor fristens utløp 1. oktober 2017 hadde Haag mottatt 160 nominasjoner fra 31 land. Det er en nedgang på ca. 40 nominasjoner fra 2017. Dette kan skyldes at EU-Kommisjonen i år ga føringer for at prosjektene skulle ha en europeisk dimensjon. Styret i ENN gleder seg over at det fra Norge i år er sendt inn fem nominasjoner. Det er rekord og er en bekreftelse på at konkurransen om EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards er blitt bedre kjent i Norge.

Det har aldri vært nominert forskningsprosjekter fra Norge (klasse 2). Styret følger nå opp tre meget interessante forskningsprosjekter, hvorav ett muligens kan nomineres allerede i september 2018.

LOKALE PRISTILDELINGS-SEREMONIER

I forbindelse med at et prosjekt blir tildelt en EUs kulturminnepris/Europa Nostra Awards, finner som regel sted en lokal seremoni hvor prisvinneren mottar en plakett som et synlig tegn på prisen.

Lærdal og Vang kommuner gjennomførte sammen med Statens Vegvesen to flotte lokale arrangementer ved respektive Vindhellavegen i Lærdal, og Gamle Kvam gård i Vang 28. oktober.

EU-kommisjonen var representert ved sin nyutnevnte ambassadør i Norge, Thierry Bechet og fra Europa Nostra møtte Piet Jaspaert, visepresident i organisasjonen. Arrangementene omfattet vandringer langs Kongeveien, sang, musikk og andre kulturinnslag samt bespisning på Gamle Kvam gård. Ca. 350 mennesker deltok i de to arrangementene. Våre to internasjonale gjester var overveldet over naturinntrykkene, menneskene de møtte, det imponerende arbeidet som var gjennomført langs Kongeveien og ikke minst det lokale engasjementet.

Norsk Fyrhistorisk Forening kombinerte sitt 20-års jubileum med det lokale pristildelingsarrangementet. Tilstelningen fant sted fredag 15. september på Tungenes Fyr, Randaberg, sydvest for Stavanger, hvor foreningen ble etablert i 1997. I tillegg til en serie foredrag var det underholdning fra Stavanger Sjømandsforenings Shantykor. Koret holder til i Stavanger Sjøfartsmuseum, et gammelt restaurert sjøhus, som i 1985 vant en Europa Nostra Award i klasse Conservation! Europa Nostra var representert ved Jose Alonso Campanero, spesialist på historiske fyr i Spania. Blant gjestene så man også kystdirektør Kirsti Slotsvik, og ekspedisjonssjef Ottar Ostnes fra Samferdselsdepartementet.

DEN EUROPEISKE KULTURMINNEKONGRESSEN i Åbo (Turku), Finland i 2017

Kongressen fant sted i Åbo 11.-15. mai i forbindelse med landets 100-års markering som selvstendig stat. Senere ble det både sol og varme. Denne historiske byen ga en god ramme for kongressen med alle arrangementer i gåavstand mellom hverandre og hotellene. Som ventet hadde finnene mobilisert alle god krefter for å kunne gjennomføre en prikkfri kongress som fulgte den tradisjonelle mal. Pristildelings-seremonien fant sted i St. Mikael-

kirken, under ledelse av Europa Nostras president Plácido Domingo og EUs kommisær for kultur, utdannelse, ungdom og sport: Tabor Navracsics. Senere på kvelden ble kongressen avsluttet i legendariske Åbo Slott.

Til årets «Forum»; «Sharing Heritage – Citizen participating in Decision-Making» var det avsatt en hel dag. Kvaliteten på foredragene, paneldiskusjonene, «work-shopen» og de avsluttende konklusjonene var av en slik kvalitet at Europa Nostra Finland har under forberedelse en bok over hele temaet som blir publisert på engelsk i mars 2018. Det var også denne gangen gledelig stor norsk deltagelse med bl.a. 20 deltakere fra prosjektet Kongeveien over Filefjell. Kulturprogrammet hadde et stort innslag av bl.a. moderne finsk arkitektur fra det 20. århundre.

«EUROPAS SYV MEST UTSATTE KULTURMINNER"

For å styrke bevisstheten rundt arbeidet med å bevare kulturminner som utsettes for ødeleggelser og manglede vedlikehold, besluttet styret i Europa Nostra at man i jubileumsåret 2013, da EN var 50 år, skulle etablere en profilert kampanje som satte søkelyset på Europas mest utsatte kulturminner.

Det er de enkelte kulturminne-organisasjonene rundt i Europa som finner frem aktuelle, utsatte kulturminner og nominerer disse. En egen komité nedsatt for formålet bedømmer kandidatene.

I siste instans er det styret i Europa Nostra som plukker ut «Europas syv mest utsatte kulturminner». Ambisjonen er at denne kampanjen som finner sted annet hvert år, vil bidra til større bevisstgjøring i befolkningen og tvinge frem raskere oppfølging fra myndigheter og eiere.

Ved fristens utløp i juli 2017 var det nominert 24 kandidater fra 14 ulike land. Ingen prosjekter er nominert fra Norge denne gangen.

16. januar 2018, ble 12 kandidater plukket ut for å gå videre til vurdering av styret i Europa Nostra. De endelige syv kandidatene vil bli offentliggjort 15 mars. Se

www.europanostra.org/7-mostendangered

Nye kandidater vil først kunne nomineres fra vinteren og frem til sommeren 2019. De vil offentliggjøres våren 2020. Styret i Europa Nostra Norge er interessert i å bli gjort oppmerksom på mulige kandidater fra Norge.

The European Investment Bank Institute, et datterselskap av Den europeiske investeringsbank, Luxembourg, er fortsatt partner i prosjektet.

Erik Schultz ble høsten 2016 valgt til formann i en komite som skulle bedømme hvilke tiltak som kan gjennomføres for å hindre at Malmi Airport utenfor Helsingfors (et av de syv mest utsatte kulturminner i 2016) blir stengt og området lagt ut til boligformål. Flyplassen fra 1937 er kanskje den best bevarte internasjonale flyplassen i Europa fra den sivile luftfarts pionertid. Bygningene er tegnet av den verdensberømte finske arkitekten Alvar Aalto og de opprinnelige rullebanene er fortsatt i bruk. Dette er et teknisk/industrielt kulturminne som fortsatt er i full drift. Her er det spørsmål om å få endret politiske beslutninger innenfor rammen av finsk lovgivning. «Lex Malmi», et lovforslag signert av over 50.000 finske statsborgere for å bevare flyplassen, ligger nå til behandling i den finske Riksdagen. Se: <http://malmiairport.fi/en>

“CULTURAL HERITAGE COUNTS FOR EUROPE”

De endelige resultatene og strategiske anbefalingene fra dette prosjektet ble som kjent lagt frem under Den europeiske kulturminne-kongressen i Oslo i 2015. Rapporten er nå oversatt til tysk, polsk, spansk, italiensk, hollandsk, fransk, finsk og norsk. Mottagelsen har vært meget god og rapporten blir stadig referert til blant politikere og kulturminne-organisasjoner rundt i Europa. Rapporten ble et viktig underlag for EU-kommisjonens beslutning om at 2018 skal være *Det europeisk kulturminneår*. Se forøvrig “Executive Summary and Strategic Recommendations» www.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope. Der finner man hele rapporten på engelsk og oppsummeringen med strategiske anbefalinger bla. på norsk. I Norge fikk publikasjonen en god mottagelse og de 2.000 eksemplarene ble raskt distribuert.

2018, DET EUROPEISKE KULTURMINNEÅR

Tibor Navracsics, EUs kommisjonær for kultur, utdanning, ungdom og sport annonserte den offisielle åpningen av Det europeiske kulturminneåret i Milano 7. desember i nærvær av ledende EU-politikere med ansvar for kultur og 800 europeiske representanter fra kulturminnesektoren og frivillige kulturminneorganisasjoner under slagordet «Where the past meets the future»

Formålet med å holde fokus på kulturminnebevaring gjennom hele 2018 er naturligvis å skape større bevissthet og forståelse for hvilken betydning kulturarven har for samfunnet og økonomien i Europa. Gjennom et stort antall arrangementer og begivenheter, også i regi av nasjonale og delstatsmyndigheter, ønsker man å nå ut til folk fra alle deler av samfunnet, ikke minst barn og unge. Målet er å gi en opplevelse av tilhørighet til den europeiske kulturarven.

ENs medlemsorganisasjoner vil engasjere seg sterkt i markeringen av kulturminne-året på det nasjonale, regionale og lokale plan. Et europeisk kulturminneår vil utvilsomt bidra til å løfte bevisstheten rundt den europeiske kulturarven. Markeringen understreker den plass kulturminne-bevaring har fått blant EUs politikere og embetsverk. Kanskje også noen av våre norske politikere vil få et mer bevisst forhold til vår egen kulturarv gjennom Det europeiske kulturminneåret. Se www.europa.eu/cultural-heritage

I Norge er det ikke bevilget ekstra penger til kulturminneåret, men det er omdisponert til sammen 400.000 kroner fra Riksantikvaren, Kulturrådet, Nasjonalbiblioteket og Arkivverket. Sammen med Kulturvernforbundet er det etablert en prosjektkomité. Den offisielle markeringen av starten på kulturminneåret finner sted i Freia-salen, Oslo 14. mars. Der vil bla. kulturminister Trine Schei Grande og klima- og miljøminister Ola Elvestuen være til stede. Tema for den norske satsingen er kulturutveksling: «Typisk norsk – ikke bare norsk». I følge Kulturvernforbundet vil deres 24 medlemsorganisasjoner vektlegge den europeiske dimensjonen i sine ulike arrangementer gjennom i 2018. Det vil også bli et arrangement i forbindelse med Arendals-ukene i august og under de årlige Kulturminnedagene som i Norge vil finne sted 8 -16 september.

ENNs bidrag til Kulturminneåret er det over omtalte Jubileumsheftet som også vil bli distribuert bl.a. gjennom de norske prisvinnerne i 2018.

Som nevnt over er det også under forberedelse en Nordisk/Estisk (Baltisk) publikasjon som vil vise representative prisvinnere fra disse landene. I 2019 vil de samme organisasjonene presentere en ambulerende utstilling av barn- og ungdoms opplevelser av å bo i og ved prisbelønnede kulturminner, uttrykt i tegninger, tekster, fotografier og lignende.

EØS-FINANSIERINGSORDNING

Norge betaler hvert år inn et bidrag til EU for å få tilgang til EUs indre marked for varer og tjenester. Disse midlene går i det vesentligste til nye EU-land som er blitt medlemmer fra 2004 og senere. Det enkelte land bestemmer selv innenfor hvilke forhåndsdefinerte områder midlene skal brukes. Den nye avtalen har 23 definerte programområder, hvor kultur og kulturminner representerer et stort beløp.

Rammen for det nye 7-årsprogrammet (2014-2021) er fastsatt til 2.8 milliarder euro (tilsvarende ca. 3,8 milliarder kroner pr. år med krone/euro-kurs 9.60), opp fra 1,8 milliarder euro i forrige 5-årsperiode. Denne avtalen med EU ble signert i mai 2016 og avtalene med de enkelte mottakerlandene er begynt å falle på plass og ventes avsluttet inneværende år.

Europa Nostra er opptatt av hvorledes midlene til kulturformål som kanaliseres gjennom EEA Grants og Norway Grants, fordeles. De vil ventelig fortsatt utgjøre store summer.

Med sitt sterke nettverk arbeider Europa Nostra for at omtalte midler også skal kunne tilflyte prosjekter innenfor rehabilitering, opplæring og trening knyttet opp mot uavhengige kulturminne-organisasjoner (NGOs) i mottakerlandene.

I 2017 var det to prosjekter som har mottatt støtte fra Norway Grants, som ble tildelt EUs Kulturminnepris/Europa Nostra Awards. Det ene prosjektet «Centre of Visual Art and Research», Nicosia, Kypros mottok også en Grand Prix.

Europa Nostra Norge blir løpende orientert om de prosjektene som lanseres fra Norge og mottar stadig henvendelser fra prosjekter i mottakerlandene som leter etter en norsk partner.

NORDISK/BALTISK FORUM

For tiden er de fem landene som utgjør dette forumet, Danmark, Finland, Norge, Sverige og Estland. Latvia og Litauen har ikke vært aktive i Europa Nostra de siste par årene. Derimot har Island kommet til og har vært uformelt representert på de to siste møtene. Island har foreløpig ikke en kulturminneorganisasjon som representerer Europa Nostra. Landene har gjennom mange år forsøkt å samordne sine standpunkter innenfor Europas organer. Det ble avholdt et møte i Stockholm i november på initiativ fra Europa Nostra Sverige, hvor man forsøkte å komme frem til et felles nordisk/estisk opplegg for markeringen av Det europeiske kulturminneår i 2018 samt 2019. Planene er nå under bearbeidelse.

FORUM FOR NASJONALE ORGANISASJONER

Det ble ikke holdt noe møte i dette uformelle organet i 2017.

MEDIEDEKNING

Europa Nostra har i de siste årene fått en ganske god mediedekning, kanskje spesielt i den lokale pressen, i fagtidsskrifter, på kulturminne-organisasjonenes hjemmesider og medlemstidsskrifter.

Nomineringen av prosjekter til EUs kulturminnepriser/Europa Nostra Awards får stadig oppmerksomhet. Således omtalte de landsdekkende mediene at Kongeveien over Filefjell mottok en Grand Prix i mai 2017.

Styret må si seg rimelig fornøyd med den økende bevisstheten omkring Europas organer arbeid, ikke minst blant de mer profesjonelle innenfor kulturminnemiljøet i Norge.

DEN FORESTÅENDE KULTURMINNE-KONGRESSEN I BERLIN I 2018

Europa Nostra er blant EUs viktigste partnere for gjennomføringen av Kulturminneåret, og organisasjonens aktiviteter fremover vil ha fokus på et antall begivenheter. Et av årets høydepunkter vil være Kulturminnekongressen i Berlin som i år bærer navnet «The European Cultural Heritage Summit». Dette markerer en utvidelse i tid (18-24 juni), tema og deltagende kulturminneinstitusjoner. Medarrangør er Stiftung Preussischer Kulturbesitz (Den prøyssiske kulturarvstiftelsen) og Deutsches Nationalkomité für Denkmalschutz (Den tyske nasjonalkomité for kulturminnevern). Det er all grunn til å tro at dette vil bli en meget velorganisert og innholdsrik begivenhet. Europa Nostras tradisjonelle program på kongressen er som følger:

- 21. juni Excellence Fair (presentasjon av alle de prisvinnende prosjektene)
- 22. juni Paneldiskusjon blant ledende europeiske politikere om Kulturminner og Europa
- 22. juni (Aften) Pristildelingsseremoni for EUs kulturminnepris/Europa Nostra Awards
- 23. juni (Om morgen) Generalforsamling Europa Nostra, etterfulgt av besøk i Potsdam (UNESCO World Heritage Site)

Det vil foregå programmer i regi av tyske og europeiske samarbeidsorganisasjoner 18.-20. juni og 23.-24. juni.

På kvelden søndag 24. juni vil Plácido Domingo synge tittelrollen i Verdis opera Macbeth i den nylig restaurerte Staatsoper Berlin.

Nærmere detaljer om programmet vil man etter hvert finne på: www.european-culture-heritage-summit.eu

MEDLEMSVERVING

I 2017 har Europa Nostra fått en ny medlemsorganisasjon Vest-Agder Museum og 6 nye individuelle medlemmer, ett medlem er gått bort og ett medlem er utmeldt pga. alder. Medlemmene fordeler seg som følger: 6 organisasjoner (NGO), 5 støttemedlemmer, 55 individuelle medlemmer.

Oslo, 23. januar 2018

Styret i Europa Nostra Norge

Erik Schultz (styreleder)
sign

Axel Mykleby (nestleder)
sign

Eirik Saxvik (sekretær)
sign

Grete Horntvedt
sign

Lars Jacob Hvinden-Haug
sign